

"Era abans de la festa de Pasqua. Jesús sabia que havia arribat la seva hora, l'hora de passar d'aquest món al Pare. Ell, que havia estimat els seus que eren al món, els estimà fins a l'extrem." (Jn 13, 1)

En el principi fou... el Diumenge!

Els cristians del primer segle sols celebraven el Diumenge amb una solemne Eucaristia. Per a ells era, sobretot, **el memorial del dia en què Jesús va ressuscitar d'entre els morts.**

Ara bé, ens quedariem curts si penséssim que sols celebraven això, donat que el Diumenge és **el dia del Senyor** i no el **dia de la resurrecció!**

D'aquesta subtil diferència se'n deriven diferents aspectes celebratius: pel fet de la resurrecció, el Diumenge és el dia de l'alliberament de tot gènere humà del pecat i de la mort; com a "dia primer", és el dia de la nova creació en Crist, realitat de la nostra filiació; com a "dia vuitè" (després del 7è o Xàbbat), esdevé dia escatològic, el dia futur on es concentren totes les esperances d'alliberament, de plenitud, de sentit de la història i de les esperances humanes.

Celebrar el més gran esdeveniment: la Pasqua

A meitat del s. II l'Església ja celebrava la Pasqua anualment. Ben aviat es va prenent consciència que la resurrecció de Jesús ha tingut un marc històric i cultural concret: la Pasqua jueva.

Aquesta, primer una celebració molt lligada a la terra, a la primavera, a l'esclat de la natura, es transforma, per al poble jueu, en el record de l'alliberament obrat per Déu a favor del poble contra els seus opressors.

Els primers cristians no tenen clar quan l'han de celebrar. Per fidelitat a la tradició jueva, alguns mantenen la data del 14 de Nissan (primer dia de lluna plena de primavera, març-abril), caigui en Diumenge o no. A Occident hi ha ja la tradició de celebrar-la sempre el Diumenge després del 14 de Nissan (mantenint així el record de la resurrecció en Diumenge).

Jesús ens ha possibilitat aquest pas del món (de la nostra quotidianitat), al Pare i això farà, en la consciència dels primers cristians, que cada dia sigui Pasqua.

La Setmana Santa

La hispana Egèria en el seu *Itinerari* (s. IV) ens descriu ja la Setmana Santa segons es feia a Jerusalem.

És la primera notícia de la fragmentació de la celebració del misteri pasqual de Crist que trobem per escrit. Es "dramatitzen" els darrers dies de Jesús entre nosaltres.

En ell ja trobem la celebració del Diumenge de rams, el Dijous i Divendres Sants i la referència a una Vetlla pasqual la nit de Dissabte Sant a Diumenge. En aquests darrers dies era observat un dejuni comunitari rigorós (sols trencat per l'Eucaristia pasqual) per un clar motiu: el dol per la manca de l'Espòs (Mt 9, 15).

L'ANY LITÚRGIC

Pentecosta: el gran Diumenge

Aquest és el nom que rep tot el període que va de Pasqua fins al dia de Pentecosta en les *Cartes Festals* d'Atanasi d'Alexandria (ca. 329) i ens dóna una idea clara que, per als primers cristians, Pentecosta no és només un dia (el 50è després de Pasqua, dia en què els jueus celebren el do de la Lleï), sinó tot el període d'aquests 50 dies. D'aquesta manera l'èmfasi és posat en el fet que és la presència real de Déu en la història dels homes i dones de tots els temps el que l'Església celebra de forma especial. És un temps per a l'alegria.

L'Esperit del Senyor omple la terra i manté unit tot l'univers (Sav 1. 7)

Preparar-nos per a la gran festa: Quaresma

Els batejats que tornen a pecar (amb el consegüent temps de penitència per a rebre el perdó) i l'admissió de nous membres dins l'Església (amb la necessitat d'un temps de preparació) acabaran conformant el temps de Quaresma, al final del qual, en l'alegria de la Pasqua, uns i altres seran admesos com a membres plenament integrats.

El número de 40 dies s'ha acabat perfilant com el temps normal de durada amb tot el seu simbolisme: temps de desert i de trobada amb Déu (els 40 anys de pelegrinatge en el desert del poble d'Israel; 40 dies de dejuni de Moisés, d'Elies, de Jesús).

L'Advent i el Nadal

A Occident, celebrada el 25 de desembre i a Orient, celebrada el 6 de gener (totes dues festes en honor al Sol), voldran celebrar el

Naixement de Jesús amb diferents èmfasis. De fet, acabaran cristal·litzant en dues festes diferents on se celebrarà el Naixement de Jesús i la seva manifestació com a Déu (Mags, Baptisme i Noces de Canà), respectivament.

Enteses aquestes festes com una "Pasqua avançada" és fàcil d'imaginar que ben aviat s'hi afegirà un temps de preparació: **l'Advent**. Aquest tindrà dos moments diferents: un, l'accent del qual és l'espera de la Segona (i definitiva) vinguda del Senyor (amb l'esperança d'uns "cels nous i una terra nova") i un altre (del 17 al 24 de desembre), amb l'accent posat més pròpiament en el memorial de l'Encarnació.

Temps ordinari?

I arribem al, potser, mal anomenat "temps ordinari" si tenim en compte la cita següent:

Temps sagrat, temps profà. Per als cristians tot temps és sagrat, perquè en tot moment és possible d'actualitzar la Pasqua salvadora en els sagraments i en la vida. Cap temps monopolitza aquesta possibilitat. Per això **tot temps és gràcia (kairós) i oportunitat de salvació.**

J.M. Bernal, *Iniciación al año litúrgico*, Ed. Cristiandad, Madrid, 1984, p. 30

El misteri pasqual de Crist se celebra cada dia en l'Eucaristia i, per això, en ell hi cap celebrar la memòria dels màrtirs, dels sants i santes i, sobre tot, de Maria, la Mare de Déu en els quals "es perllonga, s'actualitza i es desenvolupa la Pasqua del Senyor".

Preguntes per al grup

- Quin temps litúrgic t'agrada més i per què?
- T'has fixat que tot l'any litúrgic es pot entendre com una Gran Eucaristia desenvolupada? Què significa això per a tu?
- Què vol dir per a tu que "tot temps és gràcia i oportunitat de salvació"?
- La litúrgia té un gran protagonista: l'Esperit Sant. De quina manera creus que Ell fa més entenedor el misteri pasqual de Crist?
- Celebració i vida, creus que es corresponen o s'haurien de correspondre?
- En quin sentit t'ajuda la litúrgia a unir celebració i vida?

Bibliografia: Bernal, J.M., *Iniciación al año litúrgico*, Col. Academia Christiana, núm. 24, Ed. Cristiandad., Madrid, 1984. *Sacrosanctum Concilium*, Documents del Concili Vaticà II, núms. 10, 103, 106.